

KNMI '06 scenario's

Hoe
verandert
ons
klimaat?

Opzet presentatie

- Wat is klimaat-verandering?
- Het (versterkte) broeikaseffect
- Waargenomen klimaatverandering
- De nieuwe KNMI-klimaatscenario's
- Klimaatverandering rond
Tilburg

Wat is klimaatverandering?

Klimaatverandering is van alle tijden

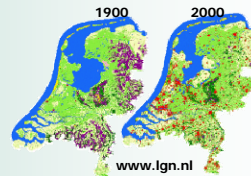
- **Natuurlijke invloeden:**
  - Interne schommelingen (El Niño)
  - Variaties in de zon en in de stand van de aarde (ijstijden)
  - Grote vulkaanuitbarstingen
- **Menselijke invloeden**
  - Veranderingen van landgebruik
  - Broeikasgas-emissies

www.netwerk.nl

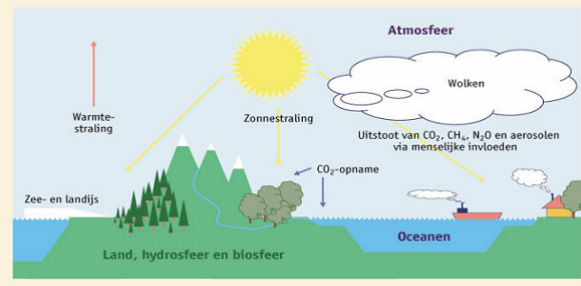
www.fines.be

www.lgn.nl

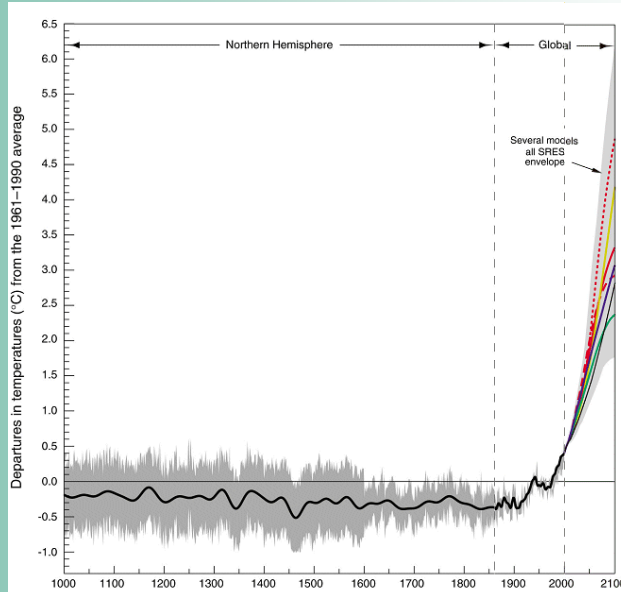
Het broeikas-effect

Schematisch overzicht van de componenten van het mondiale klimaatstelsel en hun interacties

- Zonnestraling warmt de aarde op
- De aarde straalt de warmte weer uit
- Broeikasgassen, o.a. CO₂, houden warmtestraling vast
- De aarde is daardoor +15°C i.p.v. -18°C

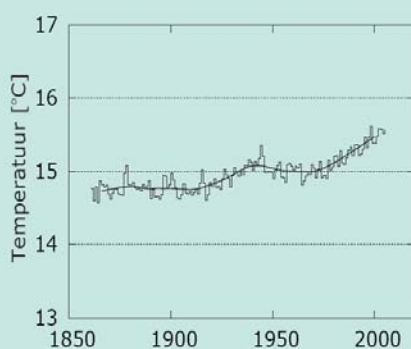
Bij een versterkt broeikaseffect ...

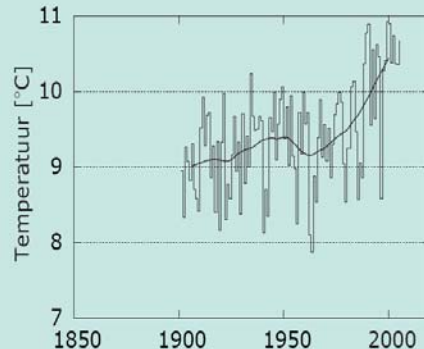
Gemiddelde jaartemperatuur

- Significante stijging gemiddelde temperatuur voor de meeste Europese stations
- Grotere jaar-op-jaar variatie voor een regio dan op wereldschaal

Wereld

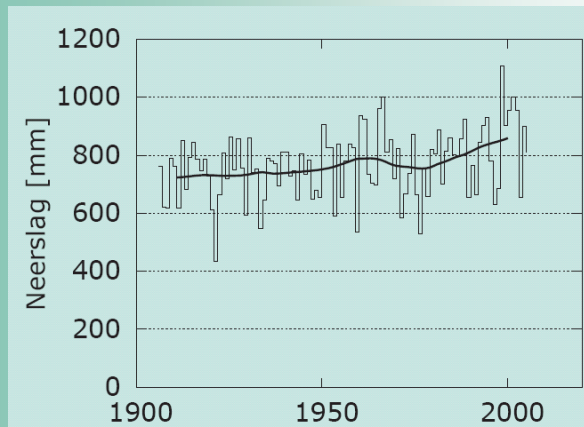

Nederland

Neerslag in Nederland

- Toename jaarneerslag door toename in herfst, winter en lente
- Geen verandering in zomerneerslag

Gemiddelde
13 stations in
Nederland

Wat zijn klimaatscenario's?

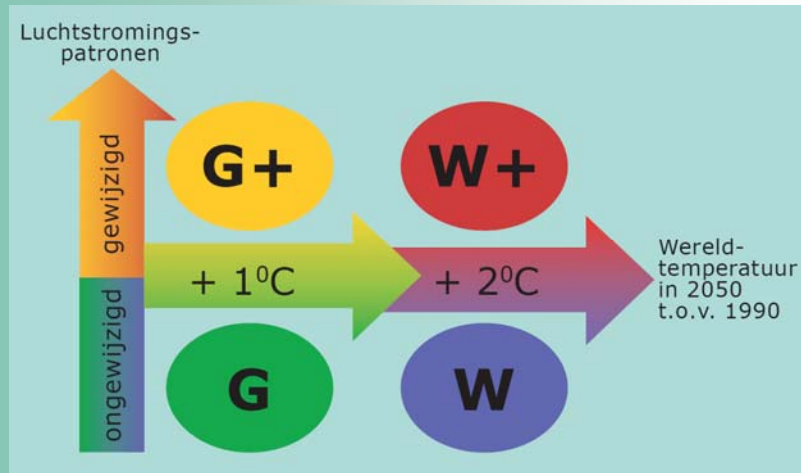
Consistente beelden van een mogelijk toekomstig klimaat.

Ze geven aan hoe groot de veranderingen kunnen zijn voor o.a. temperatuur, neerslag, verdamping, wind en zeespiegel

Mogelijke toekomstbeelden t.b.v. aanpassingen in:
waterbeheer, kustverdediging, landbouw, energie, ecologie, natuurbeheer, sport en toerisme, etc.

Indeling van de scenario's

KNMI '06 scenario's: 2050 t.o.v. 1990

		G	G+	W	W+
Wereldwijde temperatuurstijging		+1°C	+1°C	+2°C	+2°C
Verandering in luchtstromingspatronen		nee	ja	nee	ja
Winter ³	gemiddelde temperatuur	+0,9°C	+1,1°C	+1,8°C	+2,3°C
	koudste winterdag per jaar	+1,0°C	+1,5°C	+2,1°C	+2,9°C
	gemiddelde neerslaghoeveelheid	+4%	+7%	+7%	+14%
	aantal natte dagen (≥ 0,1 mm)	0%	+1%	0%	+2%
	10-daagse neerslagsom die eens in de 10 jaar wordt overschreden	+4%	+6%	+8%	+12%
Zomer ³	hoogste daggemiddelde windsnelheid per jaar	0%	+2%	-1%	+4%
	gemiddelde temperatuur	+0,9°C	+1,4°C	+1,7°C	+2,8°C
gemiddelde neerslaghoeveelheid			+6%		-19%
dagsom van de neerslag die eens in de 10 jaar wordt overschreden			+27%		+10%
Zeespiegel	potentiële verdamping	+3%	+8%	+7%	+15%
	absolute stijging	15-25 cm	15-25 cm	20-35 cm	20-35 cm

Zomer rond 2050

- Grootste toename temperatuur in W+ door verandering luchtstroming

	Tilburg 1976- 2005	G	G+	W	W+	Parijs 1976- 2005
Max. temp. zomer (°C)	22,0	23,0	23,5	23,9	25,0	23,9
Zomerse dagen	27	35	40	43	54	45
Tropische dagen	5	8	11	11	18	9

Neerslag rond 2050

- Toename neerslag in de winter
- Toename intensiteit neerslag in de winter en zomer

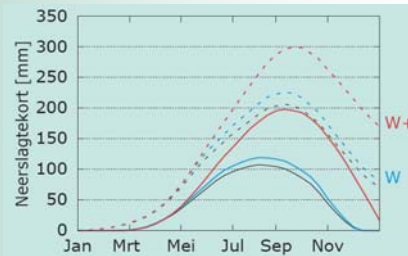
	Tilburg 1976- 2005	G	G+	W	W+
Jaargem. (mm)	800	827	792	852	782
Winter (DJF, mm)	199	206	213	213	227
Zomer (JJA, mm)	201	207	182	212	163
Max. dagneerslag 1/10 jaar (mm)	48	53	50	59	54

- Toename lokale wateroverlast

Neerslagtekort in de zomer

- Neerslagtekort = neerslag - evaporatie
- Toename neerslagtekort in de zomer

- Vaker watertekort in de landbouw
- Vaker verdroging natuurgebieden

Algemeen beeld

Kenmerken alle KNMI '06 scenario's:

- Opwarming zet door
- Winters gemiddeld natter
- Heviger extreme zomerbuien
- Veranderingen in het windklimaat klein
- Zeespiegel blijft stijgen

Samen geven de scenario's een "verwachting" voor het toekomstige klimaat